

KOTIHOITO JA KOTIHOIDON TUKIPALVELUT

1. PALVELUKETJU	Koti-, asumis- ja hoivapalvelut
2. PALVELUN NIMI	Kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut
3. LAIT JA ASETUKSET	<ul style="list-style-type: none">• laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)• laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)• sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja -asetus (607/83)• kansanterveyslaki (kansanterveysterveyslaki 66/72)• terveydenhuoltolaki (1326/2010)• laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (ns. vanhuspalvelulaki 980/2012)• asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)• Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton antama laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017 - 2019 (julkaisuja 2017:6)
4. PALVELUN YLEISKUVAUS	<p>Kotihoidon palveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisia kotipalveluja ja kansanterveyslain (66/1972) tarkoittamaa kotisairaanhoidoa.</p> <p>Kotihoito tukee asiakkaan turvallista ja omatoimista kotona asumista. Asiakkaita kannustetaan ja tuetaan huolehtimaan omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Palvelua toteutettaessa huomioidaan asiakkaan omat voimavarat sekä läheisverkoston antama tuki sekä muut asiakkaan kokonaistilanteeseen apua ja tukea tarjoavat toimijat.</p> <p>Kotihoitoa tarjotaan yksilöllisesti arvioitun tarpeen mukaisesti. Laaja-alaisen palvelutarpeen arvioinnin tukena hyödynnetään RAI -järjestelmää ja siihen sisältyviä toimintakykyä kuvaavia mittareita. Arviointi sisältää näkemyksen asiakkaan voimavaroista ja tarpeista sekä toimintakyvystä, kattaen eri toimintakyvyn osa-alueet. RAI-arviointi tehdään yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheistensä kanssa. Tavoitteena on, että palvelut vastaavat asiakkaan tarpeeseen ja että asiakas kokee saamansa palvelut laadukkaina ja osallistuu palveluidensa suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.</p> <p>Kotihoidon henkilöstö koostuu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista, jotka työskentelevät yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Kotihoidon toiminta on luottamuksellista ja henkilöstöä sitoo vaitiolovelvollisuus.</p> <p>Kotihoitoa on tarjolla tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti ja sitä tarjotaan pääsääntöisesti asiakkaan kotiin.</p> <p>Teknologisten laitteiden avulla pyritään lisäämään asiakkaan kotona asumisen mahdollisuuksia ja turvallisuutta. Teknologisten laitteiden tarve arvioidaan asiakasohjausyksikön asiakasohjaajan toimesta. Palvelujen myöntämiseen vaikuttavat asiakkaan oman toimintakyvyn lisäksi palvelun vaikuttavuus.</p>

	<p>Asiakas sitoutuu käyttämään hoitoon liittyviä apuvälineitä (esim. etähoiva, sähkösäätöinen hoitosänky, nosto- ja siirtolaite, sähkölukko, erilaiset turvalaitteet), mikäli niiden käyttäminen on asiakkaan hoidon kannalta oleellista ja niiden käyttö on edellytys asiakkaan ja työntekijän turvallisuuden takaamiselle hoitotilanteissa.</p>
<p>5. ASIAKASMAKSUT</p>	<p>Kotihoidon palveluista peritään asiakasmaksua, joka perustuu asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksun perusteena ovat asiakkaan bruttokuukausitulot. Asiakasmaksupäätös tehdään kahden viikon kuluessa palvelun aloittamisesta. Tilapäisestä kotihoidosta peritään kertakäyntimaksu.</p> <p>Arviointi ja palveluohjaus ovat maksuttomia. (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 30.12.1992/1648, 3§)</p> <p>Säännöllisen kotihoidon asiakkaat kuuluvat pääsääntöisesti koneellisen annosjakelun piiriin. Asiakas maksaa itse lääkkeensä, Kymen sotien kotihoito maksaa apteekin annosjakelumaksun. Koneellisen annosjakelun piirissä olevan asiakkaan palvelutarvetta arvioitaessa huomioidaan lääkehuoltoon kuluvana aikana 15min/vko.</p> <p>Säännöllisen kotihoidon asiakkaalta, jolla on käytössä lääkeannosautomaatti ja/tai etähoivalaite ei peritä ko. laitteista laitemaksua. Etäkäynnin aika lasketaan hoitoaikaan asiakasmaksua määritettäessä.</p>
<p>6. PALVELUN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET</p>	<p>Palvelutarpeen arviointi. Sosiaalihuoltolain 1301/2014 36§:n mukaan arviointi tehdään asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa ja läheisensä sekä muiden toimijoiden kanssa. Vanhuspalvelulain 15 §:n mukaan palvelutarpeiden selvittämisen yhteydessä on arvioitava <i>iäkkään henkilön</i> toimintakyky monipuolisesti ja luotettavasti arviointivälineitä käyttäen. <i>Iäkkäällä henkilöllä</i> tarkoitetaan laissa henkilöä, jonka fyysinen, kognitiivinen, psyykinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt korkean iän myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pahentuneiden sairauksien tai vammojen vuoksi taikka korkeaan ikään liittyvän rappeutumisen johdosta. Palvelutarpeen arviointi tapahtuu asiakas- ja palveluohjauksen asiakasohjaajan toimesta. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakas ohjautuu mahdollisesti kotihoidon arviointijaksolle.</p> <p>Arviointijakso. Kotihoidon palvelut käynnistyvät pääsääntöisesti kahden viikon mittaisella arviointijaksolla, jolloin palvelut myönnetään tilapäisenä kotihoitona ja veloitetaan 1 käyntimaksu/vrk. Arviointijakson aikana kartoitetaan ja arvioidaan asiakkaan toimintakyky ja palvelujen tarve kokonaisvaltaisesti RAI -toimintakykyarviointia hyödyntäen. Asiakkaalle nimetään jakson ajalle vastuuhoitaja ja tarvittaessa arviointiin osallistuu kuntoutuksen- tai muita asiantuntijoita. Jakson jälkeen sovitaan mahdollisista kotihoidon palvelujen jatkumisesta ja määrästä. Asiakas ohjataan muiden palvelujen piiriin, mikäli kotihoidon palvelujen tarvetta ei ole*.</p> <p><i>* RAI viitearvoja mahdolliselle kotihoidon palvelun alkamiselle: CPS yli 1, Maple 2 tai enemmän, ADL 1 tai enemmän ja/tai IADL 10 tai enemmän.</i></p>

**7. PALVELUN
TOTEUTTAMINEN,
SEURANTA JA
PÄÄTTYMINEN**

Hoito- ja palvelusuunnitelma. Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä asiakkaan, omaisen ja häntä hoitavien tahojen kanssa viimeistään kahden viikon kuluttua kotihoidon palveluiden alkamisesta. Yksilöllisessä hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellään hoidon tarve, tavoitteet, toteutuminen ja arviointi. Asiakkaalle nimetään vastuuhoitaja. Asiakas ja vastuuhoitaja seuraavat palvelujen toteutumista sekä palvelu- ja hoitosuunnitelman ajantasaisuutta. Hoito- ja palvelusuunnitelma perustuu RAI -toimintakykyarviointiin. Vastuuhoitaja laatii asiakkaan tilanteesta väliarvion kolmen (3) kuukauden välein ja huolehtii, että hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan vähintään puolivuositain tai aina asiakkaan tilanteen muuttuessa. Asiakkaan toimintakyvyn tai -tilanteen muuttuessa myös palveluiden kokonaistarve arvioidaan uudelleen.

Tilapäinen kotihoito. Kotihoito voi vastata myös tilapäiseen palvelutarpeeseen. Palveluntarve on harvemmin kuin kerran viikossa / tai jatkuu enintään 2 kuukautta. Tilapäinen tarve voi esiintyä esimerkiksi sairaalasta kotiutumisen jälkeen, jolloin asiakas tarvitsee hoito- /hoivapalveluja ja hän ei kykene käyttämään avoterveydenhuollon palveluja (huomioiden myös esim. invataksin käyttö). Kotihoidon tilapäisiä käyntejä voidaan järjestää myös silloin kun asiakkaan palvelutarve täyttää kotihoidon myöntämisen perusteet, mutta asiakkaan palveluntarpeeseen vastaa pääsääntöisesti jokin muu taho kuin kotihoito (esim. omaishoito).

Säännöllinen kotihoito. Säännöllisen kotihoidon asiakkaat ovat pitkäaikaisesti hoitoa, hoivaa ja/tai huolenpitoa tarvitsevia henkilöitä. Avun tarve on vähintään kerran viikossa. Palvelun tavoitteena on ylläpitää ja edistää asiakkaiden toimintakykyä sekä tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Palvelu toteutetaan asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa yhdessä laaditun hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti.

Koneellinen annosjakelu, lääkeannosautomaatti ja virtuaalinen kotikäynti

Säännöllisen kotihoidon asiakkaat kuuluvat pääsääntöisesti koneellisen annosjakelun piiriin. Koneellisen annosjakelupalvelun tavoitteena on asiakkaan turvallinen ja tarkoituksenmukainen lääkehoito. Annosjakeluprosessilla karsitaan epätarkoituksenmukaisten, yhteen sopimattomien ja haitallisia yhteisvaikutuksia aiheuttavien lääkkeiden käyttöä ja vähennetään lääkepoikkeamia.

Lääkkeiden koneellisen annosjakelun myöntämisen perusteet säännöllisen kotihoidon asiakkaalle ovat:

- asiakkaalla on säännöllinen ja pysyvä lääkitys, jonka toteuttamisesta asiakas ei itsenäisesti selviydy. Jos asiakkaalla on vain muutama lääke (1-2), lääkkeiden koneellista annosjakelua ei aloiteta.

- asiakkaan lääkkeet soveltuvat annosjakeluun

Asiakkaan lääkkeet säilytetään asiakkaan kotona lukollisessa kaapissa tai lääkeboksissa. Lukollisen kaapin tai boksen kustantaa ja hankkii asiakas itse.

Virtuaalinen kotikäynti (videokuvallinen etäyhteys)

Kotihoidon virtuaalinen kotikäynti on kuva- ja puheyhteyden avulla tapahtuva ohjaukseen, voinnin seurantaan ja tukeen liittyvä asiakkaan ja kotihoidon hoitajan välinen asiakastapaaminen. Virtuaalihoiva kohdennetaan pääsääntöisesti kotihoidon säännöllisille asiakkaille.

	<p>Virtuaalihoivapalvelu voidaan aloittaa jo arviointijakson aikana. Jos asiakkaan kotihoidon palvelut tuotetaan ainoastaan videovälitteisinä etäkäynteinä, on palvelu hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista säännöllistä kotihoitoa. Asiakas saa käyttöönsä helppokäyttöisen tabletti laitteen. Palveluun voidaan liittää suojattu omaisyhteys, jonka avulla omainen voi omia laitteita käyttämällä olla yhteydessä omaiseensa.</p> <p>Kotihoidon palvelujen päätyminen. Päätös päättymisestä tehdään asiakkaan toimintakyvyn tai/ja palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Kotihoidon palvelut päättyvät mikäli niillä ei voida vastata asiakkaan palvelun tarpeisiin.</p>
<p>8. PALVELUPÄÄTÖKSET</p>	<p>Tilapäisen kotihoidon asiakkaalle tehdään palvelupäätös. Säännöllisen kotihoidon asiakkaalle tehdään palvelu- ja maksupäätös hänelle myönnetystä palvelusta. Asiakas saa kielteisen palvelupäätöksen, mikäli hänelle ei myönnetä palvelua. Palvelun päättämisestä tehdään viranhaltijapäätös.</p>
<p>9. YHDYSPINNAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IkäOpastin (keskitetty asiakas- ja palveluohjaus) • 3. sektori ja yksityiset palveluntuottajat • Perusterveydenhuolto • Kuntoutuspalvelut • Päivystys-, poliklinikka, vuodeosastot, erikoissairaanhoido • Geriatriinen ja gerontologinen osaamiskeskus • Sosiaalityö (gerontologinen + aikuissosiaalityö) • Ikääntyneiden varhaiset palvelut • Päihde-, mielenterveyspalvelut • Omaishoito

Kotihoidon tukipalvelut

Kotihoidon tukipalveluiden kokonaisselvitys ja suunnitelma niiden yhdensuuntaisesta toteuttamisesta Kymsoten alueella tehdään vuoden 2020 aikana.